

Hürriyet, 12 Aralık 2010

Parayı Bastıranı Profesör Yapıyorlar

Sefa Kaplan

Hayli şık, içeriğiyle de göz dolduran bir site WASET: Uluslararası hakemli dergilerle bağlantılar, neredeyse her branşta düzenlenen uluslararası konferanslar... Ancak biraz araştırınca, sitenin makalenizi uluslararası dergilerde yayımlanmış gibi, sizi de katılmadığımız uluslararası konferanslara katılmış gibi gösterdiğini öğreniyorsunuz. Parayı bastıran da bunları CV'sine ekleyip doçent veya profesör oluyor.

Yapılan şey basit aslında: Diyelim ki, doçentliğinize veya profesörlüğüne sıra geldi. Kendiliğinden olacak hali yok ya, konferanslara katılmak ve uluslararası hakemli dergilerde makalelerinizin yayınlanması gerekli ki bunları CV'nize ekleyebilesiniz. Gerçi dünyada 25 bine yakın hakemli dergi var ama siz öyle zahmete girecek biri değilsiniz, “Şunun bir kolay yolu yok mu abi” kültüründen de yeterince nasiplenmişsiniz.

<http://waset.org> adresinden yayın yapan “World Academy of Science, Engineering and Technology (WASET)” işte böyle bir site. Siteye girdiğinizde, ciddi, şık bir sayfayla karşılaşıyorsunuz. Verilen bilgiler, sunulan programlar da yabana atılır gibi değil üstelik. Bu site, belli bir ücret karşılığında CV'nize, “uluslararası hakemli dergilerde yayınlanmış makaleler ve uluslararası konferanslar” eklemenize imkân sağlıyor.

TÜBİTAK'ı Uğraştıran Aile

Sitenin arkasında eski Fen Bilgisi öğretmeni Cemal Ardıl var, kendisine kızı Ebrû Ardıl ile oğlu Bora Ardıl yardımcı oluyor. Bu isimler hayli ilginç. 20 yıllık Fen Bilgisi öğretmeni Cemal Ardıl kendisini Dr/PhD olarak tanıttığı için, TÜBİTAK Başkanı Prof. Nüket Yetiş hakkında Etik Kurul'da soruşturma açtırdı. Arkasından TÜBİTAK ismini izinsiz kullandıkları için noterden protesto etti. Hatta sahte konferans, sahte dergi gibi sorunlar çözülene kadar Çanakkale 18 Mart Üniversitesi ve Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'ne TÜBİTAK desteğini kesti. Ama onlar faaliyetlerini sürdürüyorlar. Bilin bakalım WASET'te en çok kimin makalesi yayımlanmış? 46 makale ile ilk sırada Cemal Ardıl bulunuyor.

Ancak Ardıl Ailesi'ne ulaşamadık. Muhtemelen neyin peşinde olduğumuzu öğrendikleri için sitenin ‘contact us’ bölümünü hemen kapatıverdiler. Diğer ulaşma çabalarımız da boşa çıktı.

Konuya ilk dikkat çeken NTV Bilim Dergisi'nden A. Murat Eren oldu. Kendisi de bir akademisyen olan Eren, sitenin kapsama alanına ilişkin ilginç bilgiler veriyor: “Türkiye'deki yayın sayısı ile o yayınlara yapılan atıf sayıları arasındaki oransızlıklar biliniyor, taşra üniversitelerinde akademisyenlerin ne tür yayınlarla kadro sahibi oldukları da. Bu site yaptığı çalışmalarını çoğunlukla başka hiçbir yerde yayımlanamayacak olan akademisyenlerin, para karşılığında yayın sahibi olmalarını sağlıyor. Birkaç yüz Euro'yu bir araya koyan akademisyen bilimsel sürecin çetrefilli yollarına girmeden WASET'te yayını yapıveriyor. Parayı basan, akademik hayatın merdivenlerini ikişer ikişer tırmanıyor. Yayınlanmış binlerce makale, düzenlenmiş onlarca konferans düşünüldüğünde epey kârlı bir iş olduğu aşikâr. Herkes kazanırken ne yazık ki kaybeden, bilim oluyor.”

Yine Eren'in yazısından, WASET'e başvuranların büyük çoğunluğunun Bulgaristan, Hindistan, Pakistan, Fas, Mısır, İran, Gürcistan, Azerbaycan, Birleşik Arap Emirlikleri, Sri Lanka, Malezya, Endonezya gibi ülkelerden olduğunu da öğreniyoruz. Türkiye üniversitelerinde görev yapan kimi akademisyenler de WASET'in müdavimleri arasında. Bu ülkelerin temel özelliği ise bilim, bilimsel düşünce ve bilim dünyasına katkı konusunda biraz müşkül-pesent olmaları! “Söz gelişi” diyor A. Murat Eren, “WASET'in matematik alanındaki sözde dergilerinde bir yılda tam 14 makale yayınlamış olan bir akademisyen hâlâ Uludağ Üniversitesi'nde görev yapıyor.”

Eren'in sözünü ettiği Uludağ Üniversitesi'nde görev yapan akademisyen Prof. Ahmet Tekcan'ı bulduk. Kendisi bize WASET'in bu işlere bulaşmış bir site olduğunu öğrenir öğrenmez ilişkisini kestiğini söyledi: “WASET grubu dergilerinde 2007'den itibaren 14 makalem bulunmaktadır ve bunların büyük bir kısmı da bölümümüzdeki arka-

daşlarımızla yaptığımız ortak çalışmalar. WASET ile ilgili haberleri duyduktan sonra da buraya makale gönderme işine son verdim. Sonuçta hiç kimse yaptığı bilimsel çalışmalara leke gelmesini istemez. Benim gördüğüm kadarıyla bu grupta yayını olan kişilerin büyük bir kısmı çıkan haberlerin farkında değil.”

Bir yılda, matematik gibi bir branşta 14 makale yayımlamanın biraz zor olup olmadığını sordumuzdaysa sağlam bir altyapıyla bunun mümkün olduğunu ifade etti. Ne var ki, dünyanın en ünlü matematikçileri arasında bile bir yılda 14 makale yayımlayan birine rastlayamadık...

Enformatika Safhası

WASET nispeten yeni bir site. Ondan önce yerinde Enformatika isimli bir başka site yer alıyordu. Ancak, Matematik Dünyası'nda 'Konik yazar: Piref H. Ökkeş' müstearıyla yazan İTÜ öğretim üyesi Prof. Tayfun Akgül, 'Sahte konferansa sahte bildiri yolladım' başlığıyla bir yazı yazdı. Piref Ökkeş, kendi branşında İstanbul'da uluslararası bir konferans toplanacağını, üstelik konferansa dünyanın önde gelen bütün bilim insanlarının katılacağını duymuştu. Listedeki anlı şanlı isimlerden birine e-mail gönderince o kişinin konferanstan haberdar bile olmadığını öğrendi. Böylece konferansın tamamen düzmece olduğu çıktı ortaya.

Ancak Piref Ökkeş bununla yetinmedi. Bir süre sonra tamamen uydurma bir başlık ve içerikle bir makale yazıp gönderdi siteye. Makale kabul edilip de sahte olduğu açıklanınca site deşifre oldu ve apar topar kapandı. Aslında sadece logosunu değiştirdi. Yeni logo ise kolayca tahmin edilebileceği gibi WASET. "Bu haberdan sonra" diyor A. Murat Eren, "Muhtemelen WASET logosu da değişecektir."

Bu araştırmayı yaparken YÖK Başkanı Prof. Yusuf Ziya Özcan'ı da defalarca arayıp sekreteri aracılığıyla sorularımızı göndermemize rağmen kendisinden hiçbir cevap alamadık.

TÜBA her şeyin jandarmalığını yapamaz

TÜBA Başkanı Prof. Yücel Kanpolat: WASET isimli internet sitesinden haberdar değildim. Sizin uyarınızdan sonra araştırdım. Ama itiraf etmek zorundayım ki, ben bu şeyin jandarmalığını yapmaya niyetli değilim. TÜBA'nın (Türkiye Bilimler Akademisi) yapması da söz konusu değil. Bu yollara

başvuran insanların bence bilimden yana bir iddiaları olmamalı. Toplum da bu insanları kınamıyor. "Yayın patlamasından bu işin ilgisi var mı" konusuna da bakacak kadar vaktim yok, bağışlayın. ♣

Milliyet, 31 Ocak 2011

İlkokul Mezunu Matematik Dehası

Tek sefer baktığı bir deste iskambil kartı ezberliyor... 10 haneli 10 tane sayıyı olağanüstü bir hızla topluyor. Üstelik ilkokul mezunu...

Yetenek Siziniz yarışmasının dün yayınlanan bölümünde Türkiye yine inanılmaz bir yetenek ile tanıştı. Yarışmaya İzmir Göztepe'den katılan Ali Küçükdoğan, bir dizi matematik işlemi ile izleyenleri hayrete düşüren bir şov yaptı.

Bir deste iskambil kartı ile jürinin karşısına çıkan Küçükdoğan hızlı bir şekilde masaya attığı kartların üzerindeki sayıları tek bir bakışla topladı. Jüriyi hayrete düşüren bu şovundan sonra tahtaya yazılan 10 haneli 10 adet sayıyı da inanılmaz bir hızla topladı.

Aşçı olarak çalışan Küçükdoğan "Okulda notlarınız nasıldı?" sorusuna "Okul yıllarında Matematik'im 10, Fen bilgisi dersim 4'tü. Vasfiye Hanım, öldüyse Allah rahmet eylesin, iki derse de o gelirdi." diye yanıt verdi Acun Ilıcalı'nın "üniversiteye gittiniz mi?" sorusuna verdiği yanıt ise izleyicilerin hayretini kat kat arttırdı: "hayır ilkokul mezunuyum!"

Ali Taran'dan "rezil olmamak için evet", Hüllya Avcı'dan "Yıldızlı Evet" alan Küçükdoğan Acun Ilıcalı'dan da Evet aldı ve yarışmaya katılmaya hak kazandı. ♣

